

N:o 154.

Af Herr H. A. Widmark m. fl.: Angående upphäfvande för vissa trakter af bestämmelserna i Kongl. Förordningen den 29 Juni 1866 rörande dispositionsrätt till skogen å en del skattehemman.

Med anledning af Rikets Ständers förnyade underdåniga framställningar samt den nyinrättade Skogsstyrelsens och andre embetsmyndigheters underdåniga utlåtanden och förslag utfärdades de nådiga förordningarna af den 21 December 1865, som har till ändamål att bevara de norrländska skogarne från vanvård och förstöring. I sammanhang härmed förelade Kongl. Maj:t till Rikets Ständers antagande vissa bestämmelser för de skattehemman, som uppkomma af nybyggen, hvilka derefter till anläggning beviljades, äfvensom för sådana äldre nybyggen, för hvilka föreskrifna odlings- och byggnadsskyldigheter icke inom behörig tid blifvit i enlighet med gällande författningar verkställda; och blefvo dessa bestämmelser af Rikets Ständer gillade. Detta har till följd utfärdandet af nådiga förordningen den 29 Juni 1866, angående dispositionsrätten öfver skogen till på ofvannämnda sätt uppkommande skattehemman. Härigenom ville man förekomma missbruket af nybyggeväsendet, såsom endast ett medel att åtkomma skog för afverkning samt förebygga skogssköfling å dessa hemman.

Förutnämnda nådiga förordningar hafva utan gensägelse haft ett välgörande inflytande på skogsväsendets utveckling och ordnande uti Norrland. Staten har derigenom redan erhållit vidsträckta kronoparker och erhåller än ytterligare sådana i mån af afvittringens fortgång; kännedomen om skogstillgångarna har blifvit tillförlitligare och hushållningen med så väl de allmänna som de enskilda skogarne ändamålsenligare. Den sistnämnda nådiga förordningen har skapat ett nytt slag af skattehemman och har i någon mån minskat ansökningarnas och nybyggesanläggningars antal.

Genom ofvan påpekade fullständigare kännedom om de norrländska skogarna, har man kommit till insigt derom, att de samma i allmänhet icke varit och äro utsatta för en så hänsynslös afverkning och sköfling, att skogsbrist och deras snara utödande deraf skall följa; att farhågan för framtida sådan är, åtminstone för de inre delarne af öfre Norrland, häfd, derigenom att statens kronoparker äro så betydliga i förhållande till de enskilda skogarna och derigenom att ordnad skogshushållning på dessa kronoparker är införd eller snarligen kommer att införas; att skogsafverkningen numera det oaktadt bedrifves och utan fara för skogens bestånd kan bedrifvas i mycket större omfattning än för tvenne decennier sedan, samt att från de inre delarne af Norrland blott öfver- och fullmogen skog är och kan vara föremål för afverkning till afsalu. Skogarna hafva derjemte erhållit ökadt värde, hvilket åter framkallat deras noggrannare tillsyn och vård, hvarigenom bland annat skogseldar, som tillförene årligen härjat öfver större trakter af Norrlands skogar och derigenom ödelagt mer, ja, många gånger mer än yxan någonsin kan göra, när de uppkomma, stäffas i sin framfart och större försigtighet med eld iaktages af dem, som under sommarmånaderna vistas i skogarna.

Härmed vilja vi hafva påvisat, att skogsbrist numera icke kan tänkas komma att uppstå i de inre från kusten på tre mil och derutöfver belägna delarna af Norrland. Det är der inom, som de skattehemman ligga, hvilka äro underkastade de bestämmelser, som innehållas i ofvannämnda nådiga förordning af den 29 Juni 1866. Dessa hemman äro i en undantagsställning, som enligt vårt förmenande hvarken är nödvändig eller nyttig vare sig för det allmänna eller för dess innehafvare. Från dem kan icke, såsom ofvanför är visadt, afsättas annat än fullmogen skog, och ett tillgodogörande af sådan kan icke få namn af skogssköfling, utan kan snarare kallas rätt skogshushållning. Hemmansinnehafvarena åligga tyngre bördor, än de, som hvila å egare till vanliga skattehemman, genom de ofta nog ganska känbara utgifterna till skogstjenstemännen, hvilka under vanliga konjunkturer ej obetydligt reducera den behållning, som försäljningen af skogseffekter lemna, hvarjemte, och detta är det förnämsta, bestämmelserna i afseende på uppodling af skogsmark äro sådana, att de antingen icke efterföljas, eller, efterföljda, förorsaka så dryga kostnader, att de kunna sägas göra sådan uppodling omöjlig.

Det är öfvertygelsen derom, att dessa bestämmelser allestädes, der afvittringarne redan äro afslutade, der således kronans och enskildes marker äro från hvarandra fullständigt afskiljda samt der till följd deraf skogsväsendet kunnat vederbörligen ordnas, äro ändamålslösa och hinderliga för landets uppodling, samt att de derföre, utan någon som helst fara för missshushållning med skogen, kunna helt och hållet borttagas eller åtminstone väsentligen mildras, som föranleder undertecknad, under åberopande i öfrigt af de

motiv som af undertecknad Bäckström m. fl. blifvit i samma fråga anförda uti motionen N:o 77 till 1878 års Riksdag, och till hvilken vi tillåta oss hänvisa, vördsamt föreslå,

att Riksdagen ville för sin del besluta och hos Kongl. Maj:t i underdånighet anhålla, att Kongl. Maj:ts nådiga förordning af den 29 Juni 1866 rörande dispositionsrätt till skogen å vissa skattehemman må, öfverallt der afvittningarne äro afslutade, upphöra att vara gällande.

Om remiss till Lag-Utskottet anhålles.

Stockholm den 28 Januari 1881.

H. A. Widmark.

A. Bäckström.

Er. Gustaf Burman.

H. F. Bergström.

N. Boström.

J. Mörtzell.

A. F. O. Cederberg.

P. A. Hellgrén.

Fr. Appelberg.

N:o 155.

Af Herr K. J. Berg: Angående skrifvelse till Kongl. Maj:t med begäran om utredning huruvida och under hvilka vilkor statsmakten må kunna ikläda sig ansvar för förluster, som af embetsmän genom felaktig embetsförvaltning vållas.

Enligt svensk rättsuppfattning anses någon rättslig förbindelse ej åligga statsmakten att godtgöra skada och förluster, som af dess organ genom